

Arkeologisk förundersökning 2015

Vildanden 40, fornlämning 97

IDROTTSPLATS

Anderslövs socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

SKÅNE
ARKEOLOGI

Skånearkeologi
Rapport 2015:15

Per Sarnäs

Arkeologisk förundersökning 2015

Vildanden 40, fornlämning 97

IDROTTSPLATS

Anderslövs socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

Skånearkeologi

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk förundersökning 2015

Vildanden 40, fornlämning 97

idrottsplats

Anderslövs socken, Trelleborgs kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2015:15

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: Schaktning för fotbollsplan

© Skånearkeologi 2015

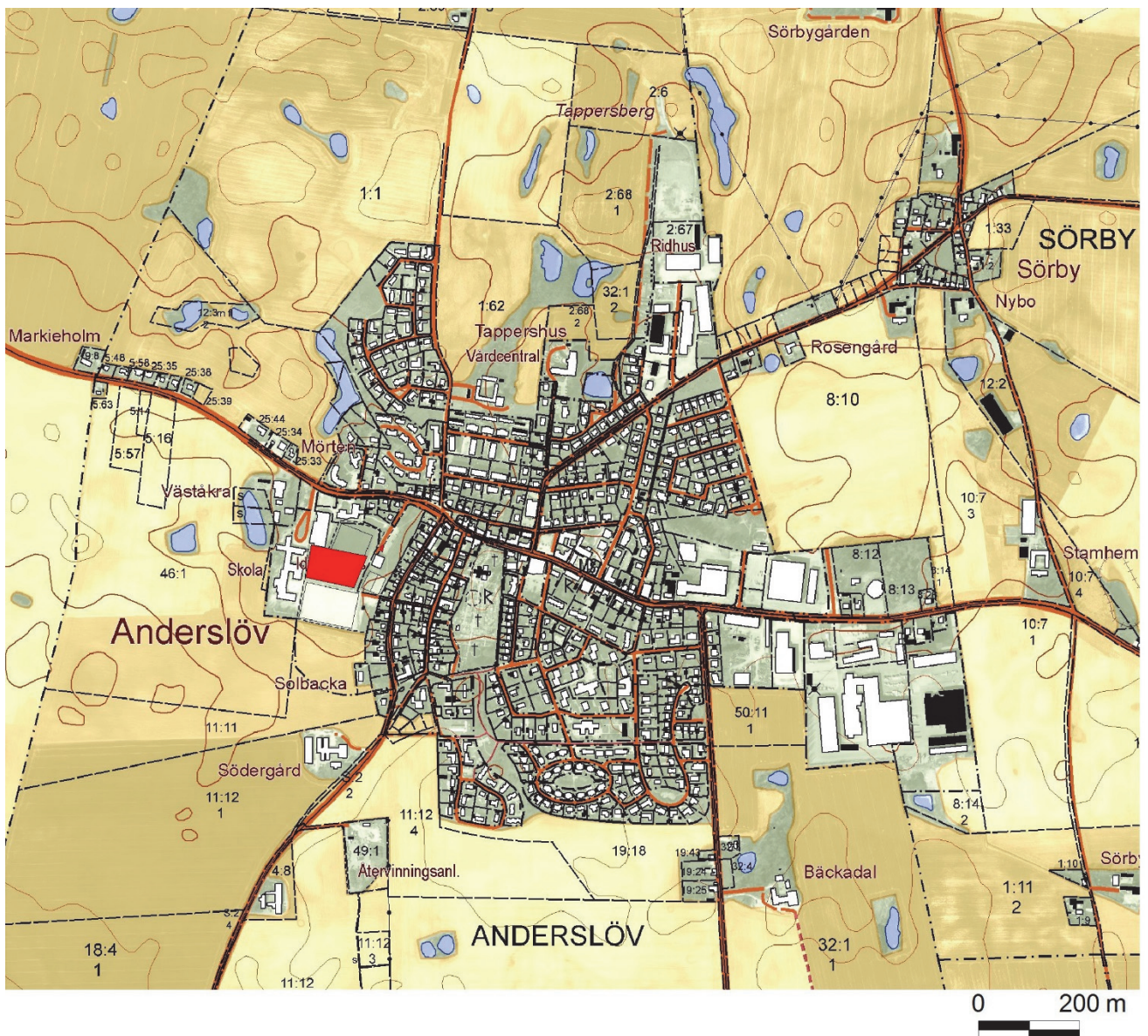
Innehåll

Inledning	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Undersökningsresultat	6
Referenser	8
Tekniska och administrativa uppgifter	8

Figur 1. Karta över Skåne med Trelleborgs kommun markerat med blå färg

Figur 2. Del av Fastighetskartan med undersökta schakt fyllda med röd färg. © Lantmäteriet.

Inledning

Med anledning av att Trelleborg anlade en simbassäng, ny fotbollsplan och en mindre byggnad inom fastigheten Vildanden 40 som delvis berörs av Anderslövs historiska bytomt (Anderslöv nr 97:1), beslutade länsstyrelsen i Skåne om en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning.

Enligt ansökan skulle fotbollsplanen endast dräneras vilket bedömdes kunna genomföras utan arkeologisk medverkan. Det visade sig dock vid första besöket att dräneringsarbetet i själva verket handlade om en matjordsavbaning av 6 000 m².

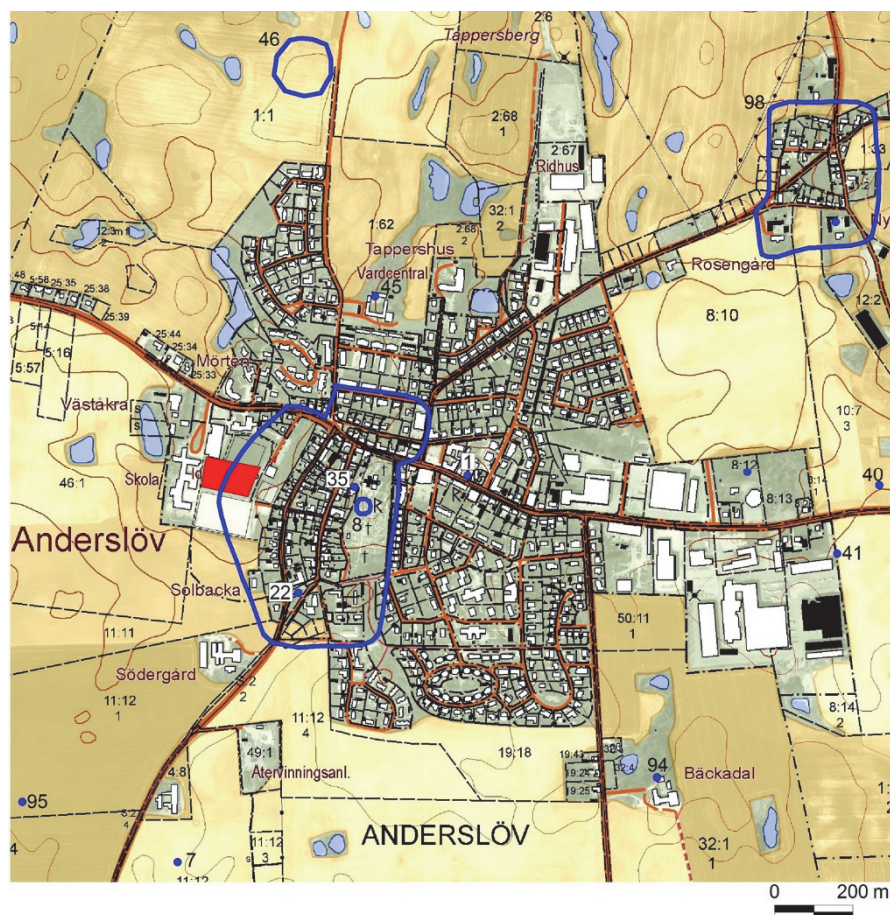
Tyvärr missade man att kontakta Skånearkeologi inför schaktningen för simbassängen.

Topografi och fornlämningsmiljö

Undersökningsområdet ligger i västra utkanten av Anderslöv. Området var gräsbevuxet och hade utnyttjats som fotbollsplan av intilliggande skola. Stora delar av undersökningsområdet är låglänt och bör ha varit ganska fuktigt, dock inte så fuktigt att det inte har gått att odla eftersom det ligger som åkermark på de historiska kartorna.

Namnet Anderslöv innehåller inte det kristna namnet Anders i förleden utan en äldre namnform Arnthor. Efterleden –löv eller –lev betyder ”arvegods” och har sin tillkomstperiod från 200 e.kr. fram till vikingatid (Pamp 1983). Anderslöv omnämns första gången i skriftliga källor i början 1500-talet i den s.k. Palteboken som bör ha tillkommit senast 1517 (Johannesson 1953).

Undersökningsområdet berörde det historiska läget för gård nr 5 och 4 i Anderslövs by. Efter Enskiftet 1807 ligger gård nr 5 kvar medan gård nr 4 flyttar ut ur byn. Gård nr 5 ligger kvar på samma ställe när den Häradsekonomiska kartan upprättas.

Figur 3. Del av Fastighetskartan med undersökta schakt fyllda med röd färg och kända fornlämningar markerade med blå linje eller blå prick. © Lantmäteriet.

Nedan följer en redogörelse för de i närområdet registrerade fornlämningarna enligt FMIS.

Anderslöv 1:1 – Milstolpe som är 1,35 m hög, 0,5 m bred och 0,17 m tjock. Under en krona finns inskriften: \FRS\IM\1728\JC\. Texten är ifylld med röd färg. Texten bör tolkas FRS=(Fridericus Rex Svecice), IM= (1 mil), JC=(Johan Cronman, landshövdning).

Anderslöv 8:1 – Hög med en diameter av ca 30 m och en höjd av 1,7 m. Högen är mycket långsluttande och täckt av sentida gravar.

Anderslöv 35:1 – Flatmarksgrav. Vid grävning för staketstolpe påträffades på ett djup av 0,5 m delar av ett skelett. Troligen sentida begravning (självspilling?).

Anderslöv 40:1 – Flatmarksgrav med skelettrest. Markeringen är den ungefärliga platsen för fynd av skelettrest. Platsen undersöktes i 1933 av Folke Hansen som endast konstaterade att de funna skelettdelarna inte låg i sittursprungliga läge och att de troligen inte härrörde från sen tid.

Anderslöv 41:1 – Fyndplats för stenkista. Markeringen utmärker den ungefärliga platsen. Möjligen kan fyndplatsen ligga något längre västerut och är då belägen inom ett tämligen nyanlagt industriområde. Då Folke Hansen undersökte platsen nov 1934 kunde han ej återfinna stenkistan. Vid inventeringen 1985 var fältet besätt.

Anderslöv 45:1 – Lösfynd. På gården förvaras av ägaren Torsten Pålsson diverse flintföremål samt en mycket ovanlig hålförsedd "hacka" av bergart. Fyra slipade flintyxor, varav tre tunnackiga och en tjockackig, Dessutom finns två knackstenar samt ett flertal pilspetsar.

Anderslöv 46:1 – Boplatslämningar som är undersökta och borttagna. Markering på kartan utmärker det område inom vilken en 2,2 x 1,6 m stor "stensättning" undersöktes 1934 av Folke Hansen.

Anderslöv 94:1 – Lösfynd. På gårdens ägor har tidigare hittats en flintyx och en flintskära. Fynden är nu förkomna. Enligt uppgift av nuvarande ägaren.

Anderslöv 95:1 – Fyndplats för tjockackig slipad flintyx av vitgrå flinta. Förarbete till flintyx, troligen tunnackig, av vitgrå flinta.

Anderslöv 97:1 – Bytomt, med en utbredning av ca 530 x 350 m, enligt enskifteskarta.

Anderslöv 98:1 – Bytomt, med en utbredning av ca 290 x 240 m enligt enskifteskarta.

Undersökningsresultat

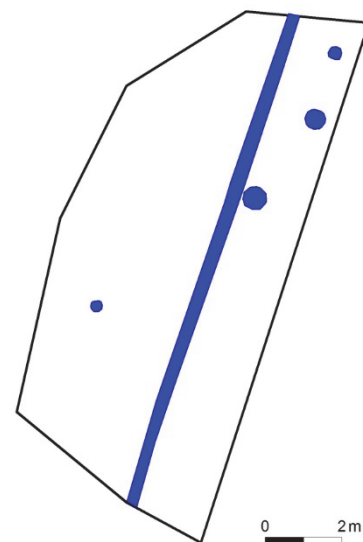
Matjordsavbaningen av den stora fotbollsplanen i väster genomfördes på ett ur arkeologisk synvinkel godtagbart sätt. Den södra delen av ytan har tidigare varit föremål för matjordsavbaning, vilket en del markspår vittnade om. Dock inte på ett sådant sätt att underliggande strukturer och lämningar tagit någon större skada. Inom området framkom glest med lämningar i form av 2 brunnar, 4 diken, några eventuella lertäkter samt några stolphål som sannolikt är ganska sentida av fyllningarna att döma. Dikena bildar i det ena fallet troligen en fägata i nordsydlig riktning medan de som gick i östvästlig riktning, som också har utgjorts av två diken, troligen har utgjort en gräns då den var för smal för att ha fungerat som fägata. Dikena i fägatan var ca 0,2 m djupa medan de andra dikena var något djupare, ca 0,2–0,3 m. Endast ytterbegränsningarna mättes in på dikena i östvästlig riktning då de inre avgränsningarna för diken hade krävt mycket rensning för att få fram. Båda brunnarna undersöktes till hälften varvid några få fynd av yngre rödgods påträffades samt något oidentifierat järnföremål. Den västra brunnen innehöll stora mängder bränd lera. De eventuella lertäkterna saknade tydliga nedgrävningskanter och kan ha utgjort naturliga svackor. En mindre provgröp grävdes i en av dessa eventuella lertäkter vilket gav få fynd och av sentida karaktär.

Samtliga framkomna lämningar avsåktes med en metalledetektor varvid endast relativt sentida fynd påträffades. De fynd av keramik som påträffades ger en datering till som äldst 1800-tal.

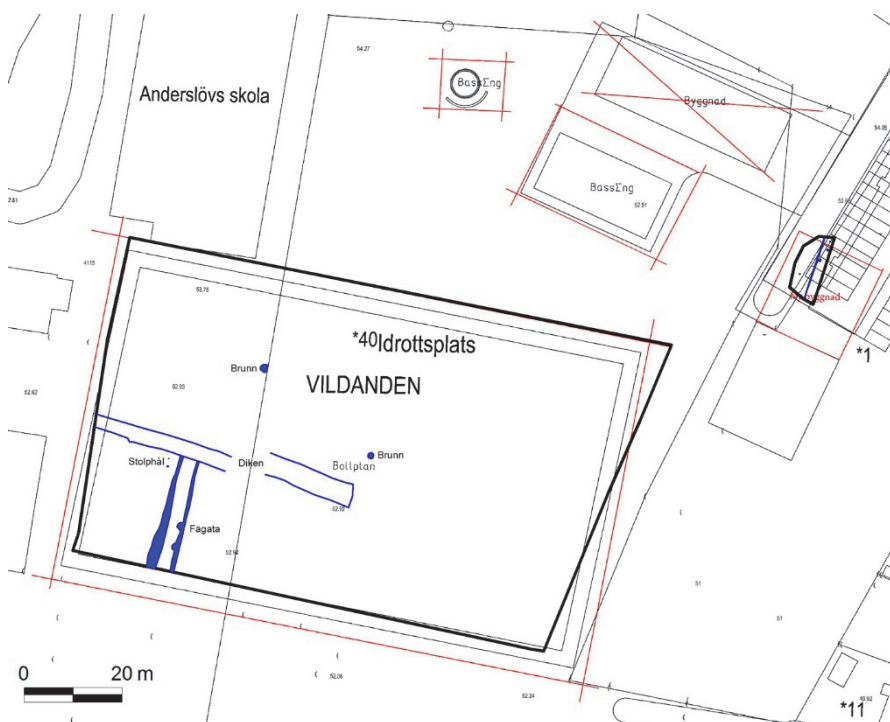
I samband med schaktningen för tillbyggnaden i öster framkom lämningar som sannolikt härrör från gård nr 5. Lämningarna utgjordes av 4 stolphål, 1 dike och en tunn kulturlagerrest. Inga fynd påträffades. Anläggningarna avsåktes med metalledetektor och inte ens järn förekom vilket kan indikera att det rör sig om en tidig bebyggelsefas av gård nr 5. De fyra stolphålen undersöktes till hälften och var sinsemellan olika och bildade ingen struktur. Diket var ca 0,15 m djupt.

Merparten av schaktet för tillbyggnaden var stört av bl.a. ledningar i västra delen och troligen någon yngre byggnad i östra delen. Mellan dessa störningar framkom anläggningarna inom en drygt 70 m² stor yta. Detta schakt låg på en höjdstreckning, drygt 1 m högre än det större schaktet för fotbollsplanen. Det är på denna höjdstreckning som gård nr 5 har legat. Höjdskillnaden har varit mindre i äldre tid då det påförts massor i sen tid.

Inmätningen gjordes dels med Nätverks RTK, dels manuellt med digitalisering i efterhand.

Figur 4-5. Bilden till vänster visar de undersökta schakten (kraftig svart linje) inlagda på exploatörens karta. Röda linjer visar planerade arbeten. Anläggningar är markerade med blå färg. Den övre bilden är en uppförstoring av nordöstra schaktet som låg på platsen för gård nr 5.

Referenser

Litteratur

Pamp, B. 1983. Ortnamn i Skåne.

Johannesson, G. 1953. Jordeböcker över Lunds ärkesätes gods vid medeltidens slut. Palteboken och 1522 års uppbördsjordbok, Skånsk senmedeltid och renässans. Skriftserie utgiven av Vetenskaps-Societeten i Lund.

Kartmaterial

Fastighetskartan

Internetreferenser

FMIS

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer431-1567-2015
Skånearkeologis diarienummer201509

Län Skåne
Kommun Trelleborg
Socken Anderslöv
Fastighet Vildanden 40
RAÄ-nummer 97:1

Ekonomiska kartans blad 1C9i NV1C9i NÖ (RT90)
Koordinatsystem Sweref 99 TM
N koordinat 6144744
E koordinat 393334

Fältarbetstid2015-05-07–2015-06-03
Antal arbetsdagar 7
Antal arkeologtimmar 21

Undersökt yta 6 965 m²

Projektansvarig Per Sarnäs
Uppdragsgivare Serviceförvaltningen, Trelleborgs kommun

Kostnader, arkeologi
Projektledning/administration: 650:-
Fältarbete: 13 650:-
Rapport: 5 200:-
Tryck: 1 000:-
Resor: 1 900:-
GPS (Nätverks RTK): 950:-
Fastighetskartan: 300:-
Summa: 23 650:-

